

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

Кафедра

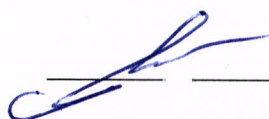
ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р.Б. Папірний

« 03 » *вересня*

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Фінанси і кредит»

(назва спеціалізації)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна)

розробник

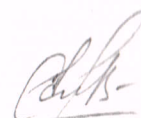
Разумова Ганна Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» є складовою освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» СВО ПДАБА 072 б – 2016 підготовки фахівців за освітнім ступенем бакалавр в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Має статус нормативної компоненти циклу професійної підготовки.

В економіці господарюючих суб'єктів різних форм власності та організації бізнесу провідна роль належить фінансовій діяльності. Навчальна дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» комплексно розкриває актуальні питання, пов'язані з організацією фінансової діяльності суб'єктів господарювання, фінансуванням, управлінням грошовими потоками, дивідендною політикою, фінансовими аспектами реорганізації підприємств, фінансовими інвестиціями, оцінкою вартості підприємств, фінансовим контролінгом та бюджетуванням.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	
Всього годин за навчальним планом, з них:	135	4.5	135	
Аудиторні заняття, у т.ч:	60		60	
лекції	38		38	
лабораторні роботи				
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	75		75	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	15		15	
підготовка до екзамену	30	1	30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є поглиблення знань студентів у галузі фінансів, набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо здійснення фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення змісту та основних напрямів фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- оволодіння методами та інструментами фінансування суб'єктів господарювання;
- оволодіння методами оцінювання вартості підприємства;
- вивчення порядку формування дивідендної політики суб'єктів господарювання;
- вивчення сутності, основних завдань методики проведення фінансового контролінгу.

Пререквізити дисципліни: для засвоєння дисципліни студентам необхідні попередні знання та уміння, здобуті під час опанування дисциплін «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Гроші та кредит». Крім того, вивчення даної навчальної дисципліни тісно пов'язане з дисциплінами «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Основи бізнесу», «Економіка підприємства» та інші.

Постреквізити дисципліни. Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: «Фінансовий ринок», «Фінансовий аналіз», «Податкова система», «Інвестування», «Проектне фінансування», «Управління активами підприємства», «Оподаткування підприємств» тощо.

Компетентності:

- **Інтегральна компетентність.** Здатність до пошуку та вирішення проблем в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень, аналізу, розробки та впровадження інновацій.

- Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність самостійного проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до самоаналізу.

- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Розуміння концептуальних основ економічної теорії на макро- та мікрорівні, загальної теорії фінансів.

СК3. Вміння досліджувати стан та тенденції розвитку фінансових систем.

СК5. Вміння використовувати знання законодавства у сфері фінансів.

СК7. Вміння складати та здатність аналізувати фінансову звітність.

СК8. Вміння застосовувати функцію контролю у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК11. Здатність до постійного підвищення професійної підготовки.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

РН5. Застосовувати методи та інструменти діагностики стану фінансових систем та її елементів.

РН19. Мати навички самостійної роботи та відкритість до нових професійних знань.

РН20. Мати навички працювати в команді.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.);

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, відео-метод показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання					
Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	5	2			3
Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	9	4	2		3
Формування власного капіталу підприємства	9	4	1		4
Внутрішні джерела фінансування підприємства	8	4	1		3
Дивідендна політика підприємства	10	4	2		4
Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів	7	2	2		3
Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства	8	4			4
Разом за змістовим модулем 1	56	24	8		24
Змістовий модуль 2. Аналіз та контроль діяльності суб'єктів господарювання					
Фінансове інвестування підприємства	14	4	4		6
Оцінювання вартості підприємства	14	4	4		6
Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	13	4	4		5
Фінансовий контролінг на підприємстві	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	49	14	14		21
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	135	38	22		75

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання Зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів господарювання Організація фінансів підприємств. Капітал підприємства та його економічна сутність.	2
2-3	Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу Класифікація форм організації бізнесу. Критерії прийняття рішень про вибір правової форми організації підприємницької діяльності.	4
4-5	Формування власного капіталу підприємства Власний капітал підприємства і його основні складові. Статутний капітал і корпоративні права підприємства. Зменшення та збільшення статутного капіталу підприємств.	4
6-7	Внутрішні джерела фінансування підприємства Класифікація внутрішніх джерел фінансування підприємства Самофінансування підприємств Забезпечення наступних витрат і платежів.	4
8-9	Дивідендна політика підприємства Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики. Фактори та інструменти дивідендної політики Порядок і методи нарахування дивідендів	4

10	Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові Кредитне забезпечення Облігації підприємств Комерційні кредити	2
11-12	Фінансові аспекти реорганізації підприємств Сутність та передумова реорганізації Укрупнення підприємства Реорганізація підприємства, спрямована на його розукрупнення	4
13-14	Фінансові інвестиції підприємств Сутність і класифікація фінансових інвестицій підприємства Довгострокові фінансові інвестиції Поточні фінансові інвестиції Оцінка доцільності фінансових інвестицій	4
15-16	Оцінювання вартості підприємства Необхідність, завдання і принципи експертної оцінки вартості підприємства Вартість капіталу підприємства Методичні підходи до оцінки вартості підприємства	4
17-18	Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Форфейтинг як спосіб фінансування зовнішньоторговельних операцій.	4
19	Фінансовий контролінг на підприємстві Суть, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу. Стратегічний фінансовий контролінг. Методи контролінгу.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	2
2	Формування власного капіталу підприємства	1
2	Внутрішні джерела фінансування підприємства	1
3	Дивідендна політика підприємства	2
4	Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів	2
5-6	Фінансове інвестування підприємства	4
7-8	Оцінювання вартості підприємства	4
9-10	Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	4
11	Фінансовий контролінг на підприємстві	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу Формування власного капіталу підприємства Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин Фінансовий контролінг на підприємстві	15 3 3 3 3 3
5	Підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни під час практичних занять використовуються наступні методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за змістовий модуль 1 та 2 визначається як середньоарифметична сума балів, що отримані за роботу на кожному занятті.

Бали за заняття розподіляються наступним чином:

Бали	Критерії оцінки роботи на занятті
100-90	Студент глибоко та всебічно розкриває зміст питання, яке обговорюється, з використанням матеріалів, які він самостійно опрацював і показує вміння: формулювати висновки та узагальнення за питанням; аргументовано та логічно викладає матеріал. Додатково підготував та презентував доповідь на тему заняття. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Зроблені аргументовані висновки.
89-82	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; робить узагальнення та висновки; логічно викладає свої знання, але недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Має навички розв'язання конкретних практичних завдань. Успішно виконав передбачені планом заняття завдання без істотних зауважень. Орієнтується у сучасних тенденціях розвитку.
81-75	Студент розкриває зміст питання, яке обговорюється; але не робить узагальнення та висновки, недостатньо використовує матеріали додаткової літератури та допускає окремі неточності при відповіді. Виконує практичні завдання в межах програмних вимог, але допускається помилок (але не більш ніж 2 в одному завданні).
74-64	Студент поверхнево розкриває зміст питання, яке обговорюється, відтворюючи тільки матеріали подані на лекції; не робить узагальнення та висновки, допускає суттєві неточності при відповіді. Студент не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки (більш ніж 2 в одному завданні) у їх виконанні.
63-60	Студент знає тільки термінологію з теми заняття. Практичні завдання

	передбачені програмою не вміє вирішувати, але намагається. Веде повний конспект лекцій та практичних занять.
59-35	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, але при цьому має повний конспект лекцій та практичних занять.
34-1	Студент зовсім не орієнтується у питаннях які обговорюються та вирішуються на занятті, при цьому не має конспекту лекцій та практичних занять.

До екзамену допускаються студенти, які отримали за кожний окремий змістовий модуль не менш ніж 60 балів.

Екзаменаційне завдання оцінюється у 100 балів та включає три теоретичних питання:

- перше та друге питання – по 30 балів;
- третє питання – 40 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційних питань

Кількість балів		Умови визначення
Перше та друге питання	Третє питання	
26-30	31-40	Студент засвоїв і показав взаємозв'язок основних понять, визначень, принципів, методологію дисципліни і їхнє значення для професії, що здобувається, проявив творчі здібності в розумінні й у застосуванні цих матеріалів у рішенні практичних задач, а також у логічному і чіткому описі і викладі матеріалу
21-25	21-30	Студент показав досить стійкий і систематичний характер знань по дисципліні і здатен самостійно осмислити отримане завдання і виконати з дрібними погрішностями в рішенні і викладі
16-20	11-20	Студент допустив деякі пробіли у знаннях в даній дисципліні і не зовсім точно і правильно виконав завдання чи нечітко представляє застосування методологій до рішення практичних задач
0-15	0-10	Студент має серйозні пробіли в знаннях основного учбово-програмного матеріалу по дисципліні і допустив принципових помилок у виконанні теоретичних завдань, а також у логічному описі викладу матеріалу

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу з наступною перевіркою отриманих знань під час консультацій викладачів: усного опитування по темі пропущеної лекції та розв'язування практичного завдання за темою пропущеного практичного заняття.

Обов'язково до екзамену слід відпрацювати всі пропущені заняття. Критерії оцінювання пропущених занять співпадають з критеріями оцінки роботи на занятті.

У разі, якщо студент не встиг до екзамену відпрацювати пропущені заняття, але при цьому отримав не менш ніж 60 балів за змістовий модуль, викладач має право поставити додаткові усні запитання з пропущених тем під час екзамену.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння змістових модулів 1 і 2 та оцінкою за екзамен.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Васильчук І.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч.-метод. посіб. / [І.П. Васильчук, Т.П. Якимчук, Н.Є. Крупська]. – Львів: «Магнолія-2006», 2013. – 336 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Економіко-фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О.В. Колесніков] – Х: УкрДАЗТ, 2010. – 182 с.
5. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
8. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
9. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 № 2343-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.
10. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1575-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
11. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 № 448/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80/ed20170604>.
12. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
13. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
14. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
15. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
16. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
17. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
18. Квасницька Р.С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / [Р. С. Квасницька] – К.: Магнолія-2006, 2013. – 631 с.
19. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
20. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / [О. М. Кравчук, В.П. Лещук] – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.

21. Лубенченко О.Е. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. для сам. вивч. дисц. / [О.Е. Лубенченко, Н.В. Гришко, І.Л. Чабаненко] – Алчевськ.: ДонДТУ, 2010. – 223 с.

22. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

23. Петрушевська В.В. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: конспект лекцій / [В.В. Петрушевська, П.П. Можаровська, Н.О. Одинцова.] – Донецьк: Техно-пак, 2012. – 105 с.

24. Пілецька. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / [С.Т. Пілецька, О.А. Сапліна] – Краматорськ: ДДМА, 2009. – 112 с.

25. Податковий кодекс України від 23.12.2010 р. № 2856-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

26. Полтарак Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання (на прикладі малого бізнесу): навч. посіб. / [Н.І. Полтарак] – Х.:ХАІ, 2011. – 48 с.

27. Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>.

28. Партин Г. О.Фінансовий контролінг: навч. посіб. / Партин Г. О., Задерезька Р. І. – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 232 с.

29. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / [В.Я. Олійник та ін.]. – Д.: ДДФА, 2012. – 282 с.

30. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Л.О. Омелянович та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л.О. Омелянович – 3-тє вид., перероб. і допов. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. – 284 с.

31. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Допоміжна

1. Аналіз фінансової звітності: навч. посіб. / [Т.М. Тігова, Л.С. Селіванова, Т. Б. Процюк]. – К.: ЦУЛ, 2012. – 268 с.

2. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М.М. Бердар. – К.: ЦУЛ, 2010. – 352 с.

3. Брітченко І. Г., Князевич А. О. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с.

4. Гой. І.В. Підприємництво: навч. посіб. / І. В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.

5. Гроші та кредит: підручник / [М.І. Савлук та ін.]; за наук. ред. М.І. Савлука. – [6-те вид., переробл. і допов.]. – К.: КНЕУ, 2011. – 590 с.

6. Донець Л.І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. / Л.І. Донець, О.В. Шепеленко, С.М. Баранцева, О.В. Сергєєва, О.Ф. Веремийчук. – К.: ЦУЛ, 2012. – 472 с.

7. Економіка підприємства: навч. посіб. / [В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б. В. Погрішук]. – К.: ЦУЛ, 2010. – 304 с.

8. Іванюта С.М. Управління ресурсами і витратами: навч. посіб. / С.М. Іванюта, О. П. Лугівська. – К.: ЦУЛ, 2011. – 320 с.

9. Ігнатєва І.А. Корпоративне управління: навч. посіб. / І.А. Ігнатєва, О. І. Гарафонова – К.: ЦУЛ, 2013. – 600 с.

10. Лазаренкова Г.М. Фінанси: практикум: навч. посіб. / Г.М. Лазаренкова, І. І. Борисенко. – К.: Знання, 2008. – 279 с.

11. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: навч. посіб. / І.А. Маркіна, О.М. Таран-Лала, М.В. Гунченко – К.: ЦУЛ, 2013. – 304 с.

12. Мединська Т.В. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. / Мединська Т. В., Біла О.Г., Юсипович О.І. – Львів: В-во Львівської комерційної академії, 2009. – 156 с.

13. Мельников А.М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н.Б. Пундяк. – К.: ЦУЛ, 2013. – 200 с.

14. Паранчук С.В. Податковий менеджмент]: навч. посіб. / С.В. Паранчук, А.С. Мороз, О.С. Червінська. – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 295.

15. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. / [О.В. Ролінський та ін.]. – Умань: Сочінський [вид.], 2013. – 462 с.

16. Фінанси: навчальний посібник / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.М. Вакулич; за заг. наук. ред. С.А. Кузнецової. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 384 с.

17. Фінансове право: навч. посіб. / [Л.К. Воронова та ін.]; за заг. ред. Л.К. Воронової. – К.: Правова єдність, 2009. – 395 с.

18. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень; – К. : Центр учб. літ., 2015. - 488 с.

19. Фінансовий аналіз: навч. посібник / І. О. Школьник [та ін.] ; за заг. ред. І. О. Школьник. – К.: Центр учб. літ., 2016. - 368 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

2. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.

3. mof.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.

4. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

5. www.sfs.gov.ua/ – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.

6. www.nssmc.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.

7. www.nfr.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

8. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державної служби статистики України.

9. www.bank.gov.ua – офіційне Інтернет-представництво Національного банку України.

Розробник _____ (Г. В. Разумова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)